

D4. İBRET, B.Ü., "Türkiye'de Rekreatyonel Amaçlı Kullanılan Yayla Yerleşmelerine Osmaniye'den İki Örnek: Zorkun ve Almanpınarı Yaylaları", *Kastamonu Eđit. Dergisi*, Cilt:7, Sayı:1, Kastamonu, 1999.

**Gazi Üniversitesi
Kastamonu
Eğitim Dergisi**

**Gazi University
Kastamonu
Education Journal**

MART 1999 CİLT: 7 NO: 1 ISSN 1300-8811 MARCH 1999 VOL: 7 NO: 1

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
KASTAMONU
EĞİTİM DERGİSİ**

**GAZI UNIVERSITY
KASTAMONU
EDUCATION JOURNAL**

**Gazi Üniversitesi
Kastamonu Eğitim
Dergisi**

**Gazi University
Kastamonu Education
Journal**

Sahibi:
Prof. Dr. Enver HASANOĞLU
(Rektör)

Owner:
Prof. Dr. Enver HASANOĞLU
(Rector)

Genel Yayın Yönetmeni:
Prof. Dr. Refik TURAN
(Dekan)

General Publishing Manager:
Prof. Dr. Refik TURAN
(Dean)

Editör:
Yrd. Doç. Dr. Ahmet KAÇAR

Editor:
Assist. Prof. Dr. Ahmet KAÇAR

Yayın Kurulu:
Prof. Dr. Refik TURAN
Prof. Dr. Hasan VURDU
Doç. Dr. Mustafa YEL
Yrd. Doç. Dr. Bekir TÜRKMEN

Editorial Board:
Prof. Dr. Refik TURAN
Prof. Dr. Hasan VURDU
Assoc. Prof. Dr. Mustafa YEL
Assist. Prof. Dr. Bekir TÜRKMEN

Dizgi:
Arş.Gör. Erkan YANARATEŞ

Compositor:
Research Assistant Erkan YANARATEŞ

Bu dergi yılda iki defa yayınlanır.

This journal is published two times a year.

**Gazi Üniversitesi
Kastamonu Eğitim Fakültesi Dekanlığı
37200 KASTAMONU
1 MART 1999**

BU SAYIDAKİ MAKALELERİN HAKEMLERİ

Prof.Dr. Dursun Ali AKBULUT	Ondokuz Mayıs Ü.	Doç.Dr. Servet ÖZDEMİR	Gazi Üniv.
Prof.Dr. Metin AKTAŞ	Gazi Üniv.	Doç.Dr. Ramazan ÖZEY	Marmara Ü.
Prof.Dr. Ali ÖZÇAĞLAR	Ankara Üniv.	Doç.Dr. Fatma ÖZKAN	Gazi Üniv.
Prof.Dr. İlhan SEZGİN	Gazi Üniv.	Doç.Dr. Vedat ÖZSOY	Gazi Üniv.
Prof.Dr. Refik TURAN	Gazi Üniv.	Doç.Dr. H. İbrahim YALIN	Gazi Üniv.
Doç.Dr. Abdulvahit ÇAKIR	Gazi Üniv.	Doç.Dr. Mustafa YEL	Gazi Üniv.
Doç.Dr. Süleyman DOĞAN	Gazi Üniv.	Yrd.Doç.Dr. Şenol BAL	Gazi Üniv.
Doç.Dr. Serdar ERKAN	Gazi Üniv.	Yrd.Doç.Dr. Emin KARİP	Gazi Üniv.
Doç.Dr. Necdet HAYTA	Gazi Üniv.	Yrd.Doç.Dr. Ömer SAYLAR	Gazi Üniv.
Doç.Dr. Yalçın KARABULUT	Ankara Üniv.	Yrd.Doç.Dr. Bekir TÜRKMEN	Gazi Üniv.
Doç.Dr. Suat KIYAK	Gazi Üniv.	Yrd.Doç.Dr. Perihan YALÇIN	Gazi Üniv.
Doç.Dr. Enver Aydın KOLUKISA	Gazi Üniv.		

İÇİNDEKİLER (CONTENTS)

Kastamonu Şehrinin Tarihi Gelişimi ve 1924/1925 Şehir Planı Üzerine Bir Değerlendirme.....	Emin BAYDIL, B.Ünal İBRET.....	3
Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Dicle Bölümünün Sıcaklık (Termik) Özellikleri.....	Ülkü ESER ÜNALDI.....	19
Cemiyet-i İlimiye-i Osmaniye ve Mecmua-i Fünun.....	Necdet HAYTA.....	31
Türkiye'de Rekreatyonel Amaçlı Kullanılan Yayla Yerleşmelerine Osmaniye'den İki Örnek: Zorkun ve Almanpınar Yaylaları.....	B.Ünal İBRET.....	49
Okullar Konsülü Tarih 13-16 Projesi ve Tarih Eğitimine Katkıları.....	Ş. Gülin KARABAĞ.....	67
Türkiye'de Tarih Öğretiminde Yeni Gelişmeler ve Hedefler.....	Refik TURAN.....	75
Cumhuriyet'in 75. Yılında Atatürk ve Cumhuriyet.....	Behçet K. YEŞİLBURSA.....	83
Avusturyalı Türkolog Herbert Jansky'nin Hayatı, Eserleri ve Türk Diline Hizmetleri.....	M. Sani ADIGÜZEL.....	99
La Place De La Culture Dans L'enseignement Des Langues Etrangères.....	Muammer NURLU.....	117
Sanat Eğitimi Alan ve Almayan Ergenlerin Empatik Becerilerinin ve Yaratıcılıklarının İncelenmesi.....	Neriman ARAL, Aysel KÖKSAL.....	127
İlk ve Ortaöğretimdeki Okul Yöneticilerinin Yetiştirilmesi ve Geliştirilmesinde Yeni Bir Model.....	Muammer ERGÜN.....	139
Türk Eğitim Sisteminde Toplam Kalite Yönetimi.....	Muammer ERGÜN.....	149
Uzman Sistemler ve Uygulama Alanları.....	Nursal ARICI.....	155
Ankara İli Lise Öğrencilerinin Biyoloji Öğretiminin Amaçlarına İlişkin Görüşleri.....	Halil DİNDAR.....	167
Beyler Barajı'nda (Kastamonu) Yaşayan <i>Cyprinus carpio</i> 'nun (L.1758) Karyotip Analizi.....	Sefa PEKOL.....	173
Beyler Barajı'nda (Kastamonu) Yaşayan <i>Leuciscus cephalus</i> 'un (L.1758) Karyotip Analizi.....	Sefa PEKOL.....	179
Batı Karadeniz Bölgesi Syrphinae Faunası (Diptera: Syrphidae).....	Süleyman SARIBIYIK.....	185
Batı Karadeniz Bölgesi Milesiinae Faunası (Diptera: Syrphidae).....	Süleyman SARIBIYIK.....	195
Yazım Kuralları ve Yayın İlkeleri.....		205

TÜRKİYE'DE REKREASYONEL AMAÇLI KULLANILAN YAYLA YERLEŞMELERİNE OSMANİYE'DEN İKİ ÖRNEK: ZORKUN VE ALMANPINARI YAYLALARI

*B. Ünal İBRET**

Özet

Araştırmaya konu olan Zorkun ve Almanpinarı yaylaları; Amanos dağlarının Osmaniye vilayeti sınırları içerisinde kalan yüksek kesimlerinde bulunmaktadır. Bu yaylalar, geçmişte semisedanter bir hayat tarzı süren Türkmen aşiretlerinin yaz mevsiminde hayvanlarını olatmak için çıktıkları yerlerdi. Günümüzde ise; bu yaylalar bölge halkının sosyo-ekonomik yaşantısının değişmesiyle birlikte eski kullanım amacının dışına çıkarak birer sayfiye kasabası haline gelmişlerdir. Amanos dağlarının en fazla nüfus çeken yaylaları olan bu yaylalar, bir nevi bölge halkının yaz aylarında Yukarıova'nın sıcağından kaçarak sığındıkları yerlerdir. Düzgün ve kısa asfalt yollarla Osmaniye şehrine bağlanan bu yaylalarda su, elektrik ve telefon gibi hizmetler yayla meskenlerine kadar ulaştırılmıştır. Ayrıca bu yaylalarda yayla halkının temel gıda sağlık ve güvenliği için gerekli oluşumlarda mevcuttur. Bu sebeple serin havası ve bozulmamış doğal güzelliği bulunan bu yaylalar dönemlik olduğu gibi kısa süreli rekreasyon faaliyetleri içinde kullanılmaktadır. Yaz mevsimini burada geçiren nüfus itibarıyla neredeyse bir sahil kasabası kadar büyüyen Zorkun ve Almanpinarı yaylaları insan ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olduğu için Amanos dağları üzerinde yayla turizminin yapıldığı yegane alanların başında gelmektedir.

TWO EXAMPLES OF HIGHLAND SETTLEMENTS USED FOR RECREATIONAL PURPOSES IN OSMANİYE, TURKEY: ZORKUN AND ALMANPINARI HIGHLANDS

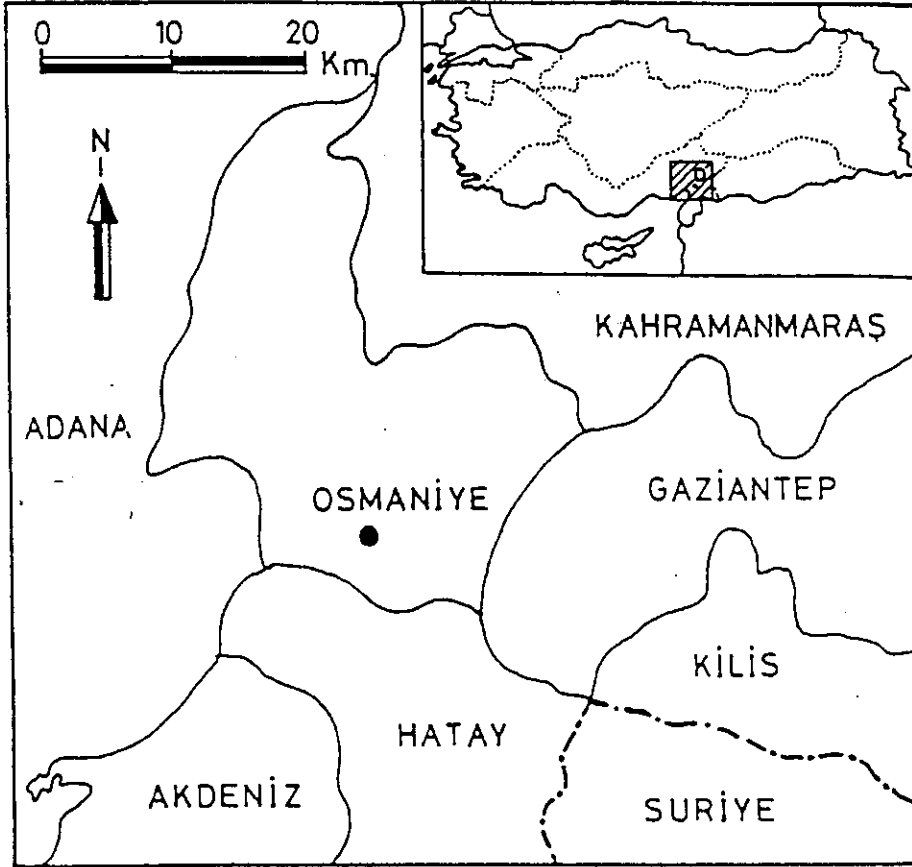
Abstract

Zorkun and Almanpinarı high plateau settlements that are the subjects of this research are located on the high regions in the Osmaniye province. In the past, these plateau settlements were the places where Türkmen tribes survived their life in order to pasture their animals in the summer season. Today, these plateau settlements become like holiday towns, with the increase of the peoples social and economical opportunities. These settlements are the biggest ones of the Amanos mountains. These regions also has been a shelter for people in the summer due to the warm climate of Yukarıova. These settlements are connected to Osmaniye with regular and short road ways and houses have tap water, electrical and telephone. Also, there are food, healthy and security facilities in these settlements. For these reasons, these settlements that have healthy weather and nature beauty, were preferred seasonally or for the short time recreation of Osmaniye. Zorkun and Almanpinarı are very crowded like a holiday town due to the people who live there in the summer season. Therefore, Zorkun and almanpinarı high plateau settlements are the two of the most important regions for the yayla tourism.

* G.Ü. Kastamonu Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, 37200 Kastamonu, Türkiye.

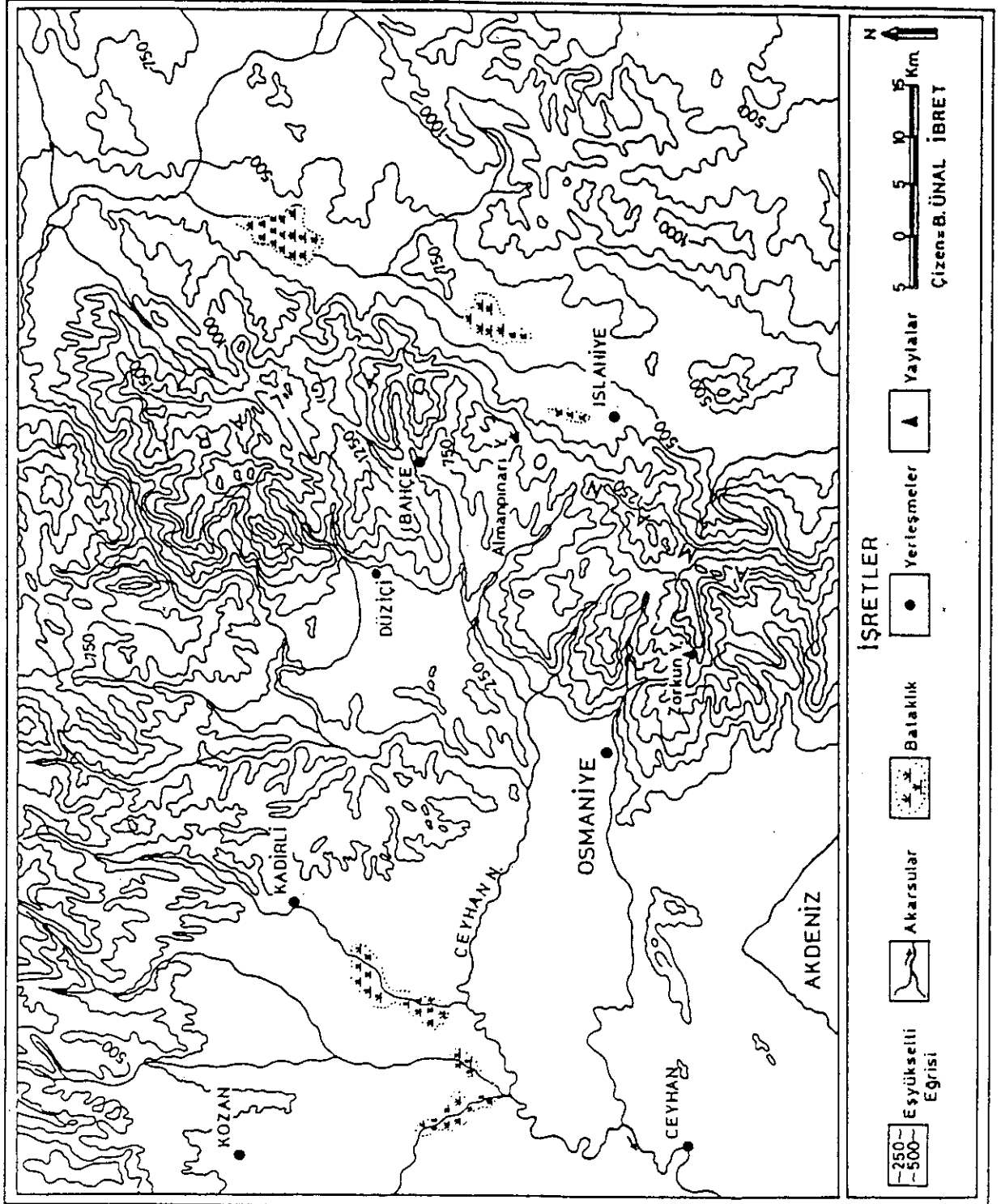
1. Giriş

Akdeniz bölgesinin Adana bölümü içerisinde bulunan Osmaniye vilayeti, doğudan Gaziantep ve Kahramanmaraş, batıdan Adana, güneyden Hatay ve kuzeyden yine Adana vilayeti ile çevrelenmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Osmaniye'nin Türkiye Üzerindeki Yeri.

Güneyden Amanos, kuzeyden ve doğudan ise Toros dağlarının uzantıları ile çevrilen Osmaniye arazisinin bir kısmı bu iki dağlık kuşak arasında batıya açılarak genişleyen Yukarıova'da bulunmaktadır. Osmaniye'nin Yukarıova tabanında yüksekliği 100 metrenin altına inmektedir. Buna karşılık Amanos dağları üzerinde yüksekliğin yer yer 2000 metrenin üzerine çıktığı görülmektedir (Şekil 2).

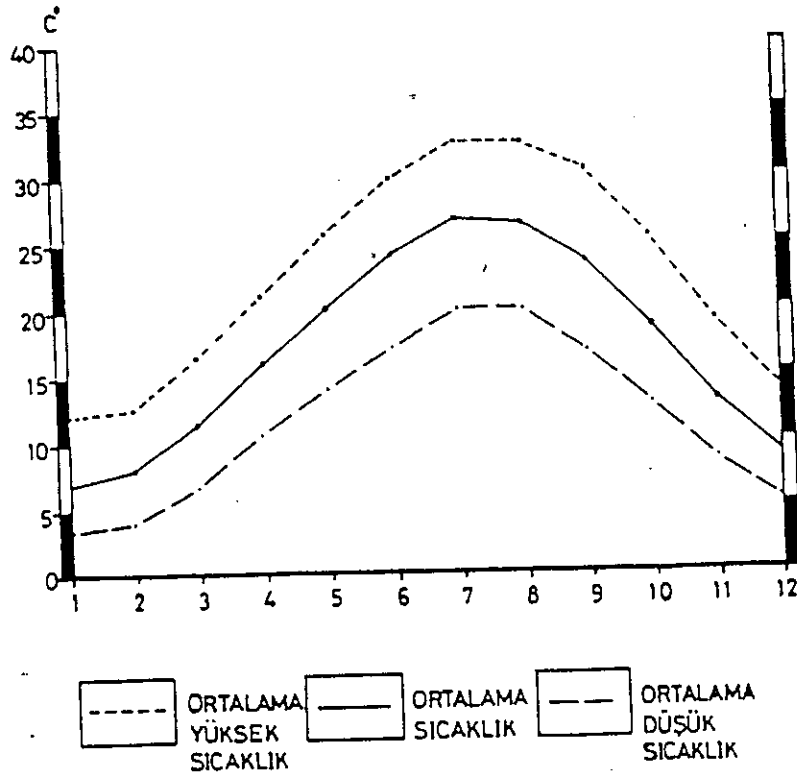

Şekil 2.-Osmaniye ve Yakın Çevresinin Fiziki Haritası

Osmaniye idari bakımdan Adana iline bağlı bir ilçe iken 1997 yılında vilayet haline gelmiş ve önceden Adana'ya bağlı bir ilçe olan Bahçe, Düziçi ve Kadirli ile yeni oluşturulan Hasanbeyli, Sumbas ve Toprakkale ilçeleri buraya bağlanmıştır.

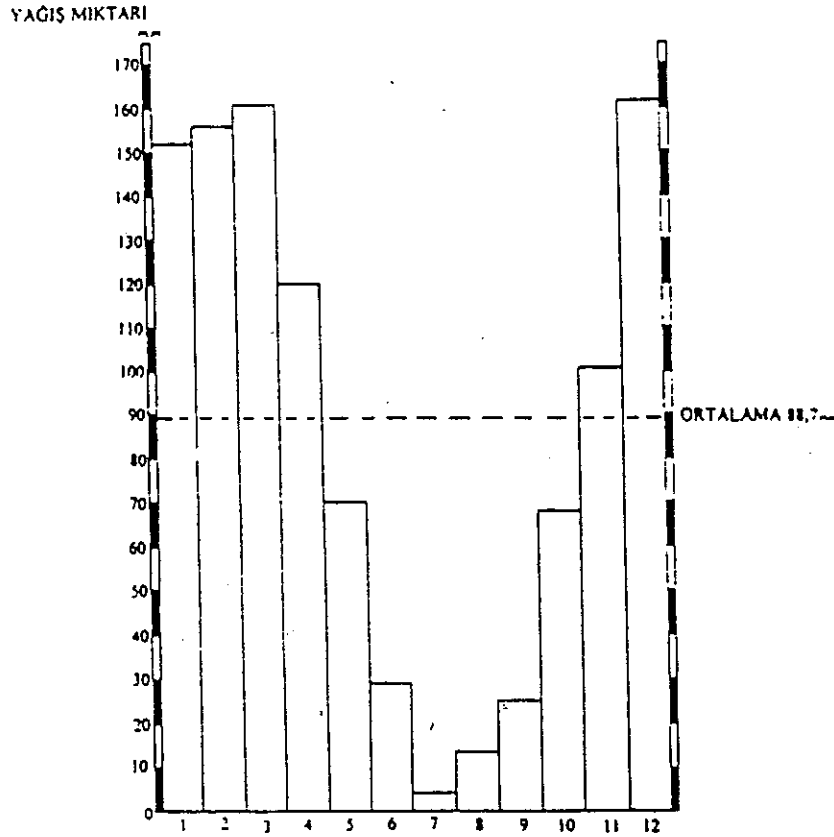
Amanos ve toros dağlarında Paleozoik'e ait arazilerin geniş bir şerit gibi uzandığı Osmaniye'de, Paleozoik'den müteşekkil arazilerin etrafında Kretase'ye ait kalker formasyonları bulunmaktadır. Osmaniye'nin Yukarıova kesiminde bulunan arazileri ise, alüvyal dolgulardan oluşmuştur.

Akdeniz ikliminin görüldüğü Osmaniye'de yıllık ortalama sıcaklık $16,9^{\circ}\text{C}$ 'dir. Ortalama en düşük sıcaklığın ocak ayında $3,5^{\circ}\text{C}$, ortalama en yüksek sıcaklığın ise temmuz ayında $32,6^{\circ}\text{C}$ olduğu Osmaniye'de, ortalama sıcaklıklar mayıs, haziran, temmuz, ağustos ve eylül ayları boyunca 20°C 'nin üzerindedir (Şekil 3).

Şekil 3. Osmaniye'de Ortalama Sıcaklıkların Yıllık Gidişatı.

Şekil 3'te de görüldüğü üzere Osmaniye'de yaz ayları oldukça sıcak geçmektedir. Bu aylarda Osmaniye'nin yağış ortalaması da minimum seviyelerine inmektedir (Şekil 4). Dolayısıyla, Osmaniye'de yaz mevsimi oldukça sıcak ve kurak geçmektedir.

Şekil 4. Osmaniye'de Yıllık Yağış Miktarının Aylara Dağılımı.

Akdeniz ikliminin bölgeye hakim olması sonucunda Osmaniye'de Akdeniz'e has bitki örtüsü gelişmiştir. Bu sebeple Osmaniye'nin 700-800 metreye kadar olan kesimlerinde makiler görülmektedir. Makilerin üzerinde ise önce kızılçam ormanları, onların üzerinde de bazı kesimlerde göknar ve sedir ormanları bulunmaktadır.

Ceyhan nehrinin en büyük kollarından olan Hamus, Karaçay ve Savrun çayları vasıtasıyla suları toplanan Osmaniye'nin bu çayların dışında kaynağını Amanos ve Toros dağlarından alan pek çok deresi de bulunmaktadır. Ancak bu çayların dışında kalan bu küçük derelerin bölgedeki yaz kuraklığına bağlı olarak yazın kurudukları görülmektedir.

Yukarıova'da bulunan höyüklerden anlaşılacağı üzere Osmaniye çevresinde yerleşmenin başlangıcı Neolitik'e kadar inmektedir. Ancak Osmaniye şehrinin yerleşme tarihi oldukça yakın zamana rastlamaktadır. Önceleri semisedanter bir hayat tarzının yaşadığı Osmaniye çevresinde 19. yüzyılın 2. yarısından itibaren yerleşik hayata geçilmeye başlanılmış ve Osmaniye şehri de 1865 yılında kurulmuştur.

Günümüzde Osmaniye'de tamamen yerleşik hayata geçilmesine ve hayvancılığın ikinci geri plana itilmesine rağmen yaylacılığın halen önemini koruduğu görülmektedir. bu durum üzerinde geçmişten gelen geleneklerin ve yaz aylarında bölgede etkili olan boğucu sıcak havanın etkisi bulunmaktadır. Bölge halkı bu sebeplerden dolayı yaylacılık faaliyetlerini günümüzde de sürdürmeye devam etmektedir. İşte bu çalışmada Osmaniye'de ki yaylacılık faaliyetlerine genel olarak değinildikten sonra, bu yaylalar içerisinde en fazla önem taşıyan Zorkun ve Almanpınarı yaylaları coğrafya perspektifinde incelenmiştir.

2. Osmaniye'de Başlıca Yayla Yerleşmeleri ve Buralardaki Yaylacılık Faaliyetleri

Osmaniye'de yaylacılık geleneğinin Türkmen aşiretlerinin buraya gelmeleriyle başladığı aşikardır .malazgirt zaferinden sonra Osmaniye çevresine gelen Türkmen aşiretleri bölgenin dağlık ve ovalık olmak üzere iki farklı kesimine yerleşmişlerdir. Bu sebeple ova ve dağ aşiretleri olmak üzere iki kısma ayrılan bu aşiretlerden ova aşiretlerinin başlıcaları Bozdoğanlı, Cerit, Tecirli ve Tencilli aşiretleriydi (1). Dağ aşiretleri ise Ulaşlılar olarak bilinmektedir. Ulaşlılar, Alibekiroğulları Cendoğulları, Karayığitoğulları, Kaypak-oğulları ve Kelmenoğulları olmak üzere beş ocaktan meydana gelmekteydi (2). Bu aşiretler kışlak olarak Osmaniye'nin Yukarıova kesimlerini seçmişlerdi. Çünkü bu ovalık arazi denize yakın olması dolayısıyla kışın ılıman iklim şartlarına sahiptir. Ayrıca buranın hemen çevresinde Amanos ve Toros dağları gibi yüksek bir dağlık kuşağında bulunması, aşiretlerin Osmaniye'de kışlamalarında etkili olmaktadır (3). Kışı Yukarıova'da geçiren ova aşiretleri yazın Binboğa ve Nurhak dağlarında yaylamakta , hatta Maraş üzerinden Uzunyayla ve Sivas'a doğru olan bölgelere gitmekteydi (4, 5). Dağ aşiretleri ise kışları Amanos dağlarının Yukarıova'ya açılan kesimlerinde yer alan Hacılar, Fenk gibi kışlaklarda geçirmekte, yazları da Amanos dağlarındaki Olukbaşı, Zorkun, Çağsarlı ve Çobanlı çevresindeki yaylalara çıkarlardı (6).

Bölgedeki göçebe Türkmen aşiretleri zamanla devlete vergi ve asker vermeyerek derbeyi şeklinde davranmışlar ve sürekli isyan halinde olmuşlardır. Bunun üzerine bölgedeki Konar-Göçer aşiretlerini mecburi iskana tutmak ve bu sayede devlet otoritesini sağlamak için bölgeye Fırka-i Islahiye (Islah Tümeni) adında bir ordu gönderilmiştir (7). Fırka-i Islahiye tümeni Konar-Göçer aşiretleri iskana tutmak için öncelikle Hacıosmanlı mahallesi merkez olmak üzere 1865'te Osmaniye şehrini kurmuştur (8). Bu sayede bölgede güvenliğin sağlanmasıyla Konar-Göçer aşiretler yerleşik hayata geçmiş ve yıllar boyunca ihmal edilmiş olan verimli topraklar kültür altına alınarak çeşitli zırai faaliyetler yapılmaya başlanmıştır. Toprağa bağlanan göçebe aşiretler önce kara çadırlarından çıkarak buğday yetiştirmek için Huğ¹ adında evler yapmışlardır (9). Bu şekilde tarıma yönelen Türkmen aşiretleri hayvancılığı geri plana itmelerine rağmen yaylacılık faaliyetlerine devam etmişlerdir. Çünkü bölgede her ne kadar geçmişten gelen bir gelenek olarak yaylacılığa devam edilse de, aşırı sıcaklar ve sıtma tehlikesi bölge halkını yaylalara çıkmaya zorlamaktaydı.

¹ Huğ: Sazdan ve kamıştan yapılmış üstü toprakla örtülmüş tek odalı iptidai bir meskenidir. Bu meskenler Yukarıova'nın Ceyhan nehri kenarlarındaki sulak alanlarında yapılmakta ve yapısında buralarda bol miktarda yetişen saz ve kamış kullanılmaktadır.

Günümüzde Osmaniye'de tamamen yerleşik hayata geçilmiş ve Yukarıova'nın drenaj edilmesiyle birlikte sürdürülen sağlık çalışmaları sonucunda Osmaniye'de sıtma tehlikesi tamamen ortadan kalkmıştır. Dolayısıyla iklim hariç tutulursa bölge halkını geçmişte yaylalara çıkmaya zorlayan faktörler tamamen ortadan kaldırılmıştır. Ancak buna rağmen bölgede yüzyıllardan beri geleneksel olarak süregelen yaylalara çıkmalar günümüzde de devam etmektedir. Bu durumu Osmaniye'nin zamanla değişen sosyo-ekonomik yapısına bağlamak mümkündür. Çünkü önceleri bir nevi zorunluluk olan yaylaya çıkma faaliyeti günümüzde Osmaniye halkının refah düzeyinin yükselmesi sonucunda rekreasyon amaçlı yapılan bir faaliyet olmuştur.

Osmaniye'de yaylaların bulunduğu yerler Amanos dağlarının 1000-1500 metreler arasında kalan yüksek kesimleridir (Şekil.2). Osmaniye şehrinin güneyinde güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda uzanan ve yükseltisi Koyunmeledendazı tepesinde 2108 metreye kadar çıkan Amanos dağları üzerindeki yaylalardan başlıcaları; Almanpınarı, Büyükküreci, Cebel, Dombullu, Dervişpınarı, Fenk, Göğöktüz, Güllük, Karayığit, Kaypak, Kengerli, Kişnaz, Koyunmeleden, Küçükküreci, Küllü, Mitisin, Olukbaşı, Sarıpınar, Tuztaşı ve Zorkun yaylalarıdır. Bu yaylaların birçoğu eskiden olduğu gibi günümüzde de yazın hayvancılık faaliyetlerine uygun olarak kullanılmaktadır. Ancak bunlardan Almanpınarı ve Zorkun yaylaları eski kullanım amacının dışına çıkarak rekreasyon amaçlı kullanılan birer sayfiye haline gelmiştir.

Osmaniye'de yaylacıların yaylaya çıkış tarihleri havaların ısınmasına bağlı olarak seneden seneye değişmekle birlikte genel olarak hidrellezden yani 6 Mayıs tarihinden sonradır. Mayıs ayının sonlarına kadar sürebilen yaylalara göçlerde başta traktör olmak üzere kamyon ve kamyonet gibi motorlu ulaşım vasıtaları kullanılmaktadır.

Bağlı oldukları köylerden 3-15 km. arasında bir uzaklığa sahip olan bu yaylalar köylerden üst zonlarda bulunmakta ve 750-1500 metreler arasında yoğunluk göstermektedir. Akdeniz ikliminin tesirlerinden dolayı genellikle bir akarsu vadisi içerisinde bulunduğu görülen Osmaniye yaylalarının kurulmasında suyun dışında etkili olan diğer bir faktörde yayla çevresindeki ot potansiyelidir. Çünkü hayvancılık ekonomisine yönelik olarak yapılan yaylacılık faaliyetlerinin asıl amacı hayvanların yaylaların yeşil otlarından ve serin havasından yararlanmasını sağlamaktır. Bu amaçla yaylaya çıkarılan hayvanların, et ve süt verimleri artmaktadır. Osmaniye'de ki hayvancılık ekonomisine yönelik olarak kullanılan yaylalarda üretilen sütlerden genellikle peynir ve tereyağı yapılmaktadır. Yaylalarda üretilen bu süt ve süt ürünlerinin başlıca satış yeri ise Osmaniye şehrinde Salı günlerinde kurulan ve bu sebeple Salı Pazarı denilen en büyük pazardır.

Osmaniye yaylaları genellikle orman içerisinde buldukları görülmektedir. Bu sebeple yayla meskenlerinin yapımında öncelikle yaylanın yakın çevresindeki ormanlardan elde edilen ağaçlar kullanılmıştır. Genellikle kızılçam ağaçlarından elde edildiği anlaşılan işlenmiş ahşap malzemenin inşa edilen bu meskenlerin daha ziyade iki kat üzerine bina edilmiş olduğu ve çatılarının çinko adı verilen galvanize saca kaplı bir durumda bulunduğu görülmektedir.

Eylül ayının sonlarına doğru Osmaniye'de yaylalardan dönüş başlamakta ancak hayvancılık ekonomisine uygun olarak yapılan yaylalardan dönüş tarihi ekim ayının sonlarına kadar sürmektedir. Orman işletme ve köy hizmetleri il müdürlüklerinin orman içlerine açtığı yollar vasıtasıyla kolaylıkla yapılan yaylalardan dönüşler tıpkı yaylalara göçlerde olduğu gibi motorlu ulaşım vasıtalarıyla yapılmakta ve en geç 3-4 saat içerisinde tamamlanmaktadır.

Sonuç olarak Osmaniye’de birisi hayvancılık ekonomisi diğeri de rekreasyon amaçlı olmak üzere iki şekilde yaylacılık yapılmaktadır. Hayvancılık ekonomisine yönelik olarak yapılan yaylacılık faaliyetleri tamamen ekonomik amaçlardan dolayı yapılmakta, ancak rekreasyon amaçlı yapılan yaylacılıkta bölgenin yaz aylarındaki boğucu sıcakları ve geçmişten gelen alışkanlıklar rol oynamaktadır. Bu sebeple hayvancılık ekonomisinden ayrı bir amaçla yapılan ve Osmaniye’yi olduğu kadar Osmaniye çevresini de ilgilendiren Zorkun ve Almanpınarı, yaylaları yaz mevsiminde bir sayfiye kasabası kadar büyümekte ve Amanos dağları üzerinde yayla turizminin yapıldığı yaylaların başında gelmektedir.

2.1. Zorkun Yaylası

Amanos dağlarının en yüksek tepelerinden olan Koyunmeledendazı tepesinin kuzeybatı eteklerinde bulunan Zorkun yaylasının deniz seviyesinden yüksekliği 1500 metredir. Adını bu yaylanın çevresinde yetişen bir bitkiden alan Zorkun yaylası Osmaniye şehrine 25 km. uzaklıkta olup, Osmaniye şehri ile gayet düzgün bir asfalt yol vasıtasıyla bağlanmaktadır. Bir akarsu vadisi içerisinde kurulmuş olan Zorkun yaylasının ormanla iç içe bulunduğu görülmektedir (Foto 1).

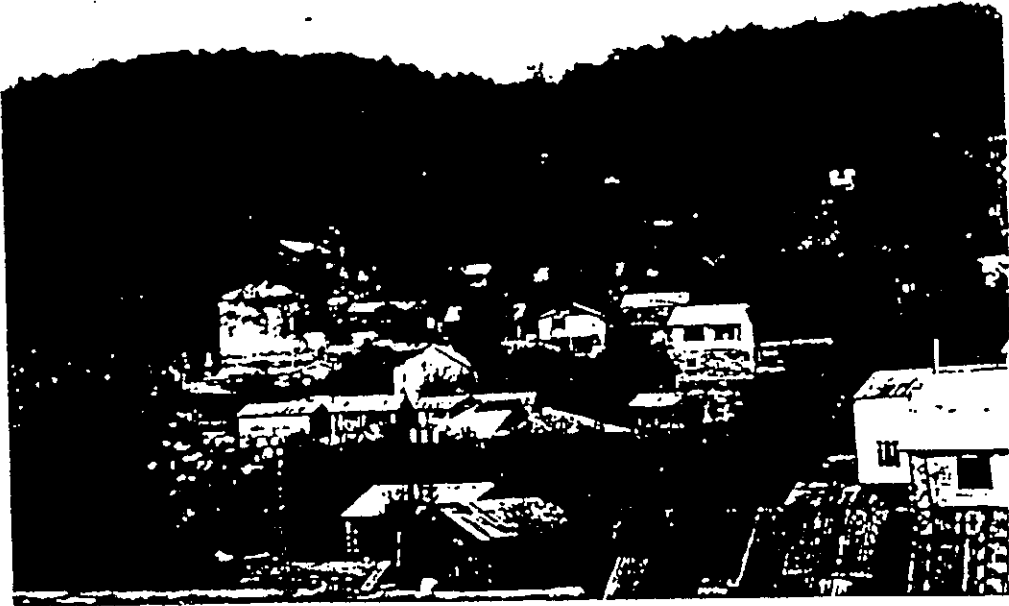

Foto 1. Zorkun Yaylasından Genel Bir Görünüş

Malazgirt zaferinden sonra Osmaniye çevresine gelen ve Ulaşlılar olarak iade edilen dağ aşiretlerinin başlıca yerleştikleri yerler geçmişte Gevur dağları² olarak ifade edilen amanos veya başka bir isimle Antitoros dağlarıydı (10). Konar-Göçer bir hayat süren bu aşiretlerin yaylak alanları içerisinde ise zorkun yaylasının da içerisinde bulunduğu ormanın üst sınırına yakın kesimler başta gelmekteydi. Bu kesimlerin yükseltisi 1500 metrenin üzerinde bulunmakta olup Koyunmeledendazı³ tepesi gibi bazı tepelere ve çobanlı, yoncalıdüz gibi mevkilere verilen isimlerden anlaşılacağı üzere buraların hayvancılık ve dolayısıyla yaylacılık faaliyetlerindeki yeri oldukça önemlidir.

Osmaniye çevresine yerleşen göçebe Türkmen aşiretlerinin Fırka-i Islahiye tarafından yerleşik hayata geçirilmesiyle bölgede zamanla hayvancılık ekonomisi geri plana itilmiştir. Bu duruma bağlı olarak Zorkun yaylası hayvancılık ekonomisine yönelik olarak kullanılan bir yayla olma özelliğinden giderek uzaklaşmıştır. Zorkun yaylasının hayvancılık ekonomisine yönelik bir yayla olmaktan uzaklaşmasında bölge halkının değişen sosyo-ekonomik yapısının yanında burasının Osmaniye şehrine düzgün bir karayolu vasıtasıyla bağlanmasının da rolü bulunmaktadır. Zorkun yaylasının çevresinde doğal olarak yetişen ceviz ağaçlarını kesip bunların kerestesini Osmaniye'ye ulaştırmak ve oradan da Almanya'ya ihraç etmek için 1930'lu yıllarda Karamanlı Kütükçü Kerim namındaki bir kişi tarafından açılan bu yol 2. Dünya savaşının başlangıcına kadar kereste taşımacılığında kullanılmıştır (11). 1978'e kadar iptidai bir şekilde kullanılan Zorkun yolu 1978'de stabilize, 1980'de de asfalt yol haline getirilmiştir.

Zorkun yaylası bulunduğu mevki itibarı ile 118 metre yükseklikte yer alan Osmaniye şehrinde 1382 metre yüksektir. Sıcaklığın yaz mevsiminde genel olarak her 100 metre için 0,6°C düştüğü kabul edilmektedir (12). Bu duruma göre Zorkun yaylasının yaz mevsimindeki sıcaklığı, Osmaniye şehrinin sıcaklığından yaklaşık 8°C daha düşüktür. Yaz mevsimi boyunca ortalama sıcaklıkların 25°C'nin, ortalama yüksek sıcaklıklarında 30°C'nin üzerinde olduğu Osmaniye'nin nispi nem yüzdeleri de % 60'ın üzerinde bulunmaktadır. Dolayısıyla yaz mevsimi boyunca Osmaniye'nin havası oldukça sıcak ve boğucudur. Yöresel tabirle ağır hava olarak ifade edilen bu iklimi sebebiyle Osmaniye halkı yaz aylarında Osmaniye'nin kenar kesimlerinde bulunan yüksek dağlık alanlardaki yaylalara çıkmaktadır. Bu yaylalar içerisinde de özellikle serin havası ve bozulmamış doğal güzellikleriyle Zorkun yaylası ön plana çıkmaktadır.

Osmaniye ve çevresinde bulunan Ceyhan, Düziçi, Erzin ve Kadirli gibi yerlerinde halkını kendisine çeken Zorkun yaylasına eskiden göçler hidrellezi takiben yani 6 mayıstan sonra başlamakta idi. Amanos dağlarının Yukarıova'ya bakan kesimlerindeki eteklerinde kışlayan göçebe dağ aşiretleri hayvanlarını önce kışlaklara yakın çevrelerdeki meralarda otlattıktan sonra sıcaklığın artmasıyla birlikte hayvanlarını önlere katarak Zorkun yaylasının da içerisinde bulunduğu Amanos dağlarının yüksek kesimlerindeki yaylaklarına çıkmaktaydılar. Göçebe dağ aşiretlerinin yerleşik hayata geçmeleriyle birlikte hayvancılık ekonomisinin zamanla bırakıldığı Osmaniye yöresinden Zorkun

² Bu dağlara Ulaşlıların yaşadığı mekan olmasından ötürü Cevdet Paşa Tezakir adlı eserinde Ulaşlı dağları adını da vermektedir.

³ Koyunmeledendazı tepesine Osmaniye 'de Halepgösteren tepesi adı da verilmektedir.

yaylasına olan göçler 1935-1940 yılları arasında at sırtında yapılmaktaydı "Göçükçü" denilen at sahipleri "göçük" adı verilen atlara yaylacının çeşmeklerini (yüklerini) yükleyerek şafak vakti yola koyulmakta ve 3 saatlik bir yolculuktan sonra gelinen Olukbaşı yaylasında bir mola verilmekteydi. moladan sonra yolculuk tekrar başlamakta ve 3 saatlik bir yol daha katedilerek Zorkun yaylasına ulaşılmaktaydı (13).

1978 yılında Zorkun'a ulaşan yolun stabilize hale getirilmesi ve zamanla motorlu ulaşım vasıtalarının yaygınlaşmasıyla birlikte Zorkun yaylasına yapılan göçlerde motorlu araçlar kullanılmaya başlanmıştır. Günümüzde ise iyi kalitedeki 25 km'lik asfalt yol vasıtasıyla Zorkun yaylası Osmaniye şehrine bağlanmakta ve bu yolculuk yaklaşık 30 dakika sürmektedir.

Günümüzde Zorkun yaylasının bir sayfiye kasabası haline gelmesiyle buraya olan göçlerin başlangıç tarihi örgün eğitim yapan okulların tatile girdiği zamana ayarlanmıştır. Bu tarihte mayıs ayının son haftasıyla haziran ayının ilk haftası arasında değişmektedir.

Zorkun yaylasına Osmaniye şehrinden düzgün asfalt yol ile kısa sürede ulaşılması, buranın özellikle geceleri kalınan bir yer olmasına sebebiyet vermiştir. Gündüz vaktini Osmaniye şehrindeki işlerinde çalışmak suretiyle geçiren çalışan kesim, geceleri rahat bir uyku uyuyabilmek için Zorkun yaylasına çıkmaktadır. Osmaniye şehrinden gündüzün her vaktinde dolmuş ve dolmuş taksi gibi ticari vasıtaların ucuz sayılabilecek bir ücretle yolcu taşımaları sonucu Zorkun yaylasına kolaylıkla ulaşabilmektedir. Bu duruma bağlı olarak ev kadınları, ihtiyarlar ve çocuklar yaz mevsimi boyunca yaylada kalmakta, çalışan nüfus ise hafta sonlarını ve gecelerini yaylada geçirmektedir (14).

Bir orman içi yaylası olan Zorkun'da yaylacılar kaldıkları meskenleri öncelikle yakın çevresindeki ormanlardan elde ettikleri ahşap malzemeden yapmıştır. Daha önceleri Zorkun'a çıkan yaylacıların "Çerge" adı verilen haymaların (çardakların) altında oturdukları ve bunların yerini zamanla toprak damlı evlerin aldığı belirtilmektedir (15). Günümüzde ise Zorkun yaylasındaki yayla evlerinin neredeyse tamamına yakın bir kısmı ahşaptan yapılmıştır (Foto 2).

Foto 2. Zorkun Yaylasında Ahşaptan Yapılmış Bir Yayla Meskeni.

Ceyhan nehrinin önemli kollarından olan Karaçay'ın bir kolu tarafından meydana getirilen vadi içerisinde bulunan Zorkun yaylasının bu vadi içerisinde basamaklar halinde yükseldiği görülmektedir. Önceleri tamamen ormanla kaplı olduğu anlaşılan bu vadi içerisindeki evler, ormanın tahrip edilmesi sonucu elde edilmiş alanların sekilenmesiyle düzleştirilmiş yerlerde yapılmıştır. Bu sebeple Zorkun yaylası oldukça sık bir doku özelliği göstermektedir (Foto 3).

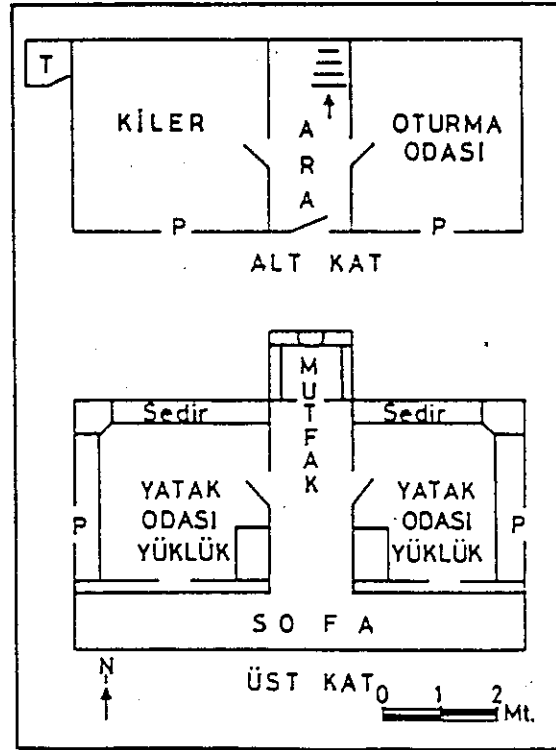

Foto 3. Zorkun Yaylasından Genel Bir Görüntü.

Zorkun yaylasındaki yayla evlerinin tapu kayıtları bulunmamaktadır. Ancak Osmaniye belediyesi tarafından buraya çeşitli belediye hizmetleri götürülmüş ve bu sebeple 1990 yılından itibaren burada bulunan yayla meskenlerinden emlak vergisi alınmaya başlanmıştır.

Zorkun yaylasındaki yayla meskenlerinin insanların birçok ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte yapıldığı görülmektedir. Çağımızın modern yapı malzemeleriyle inşa edilmiş villa şeklindeki yayla meskenlerinin de bulunduğu bu yaylada, geleneksel yayla evleri ahşaptan iki kat üzerine bina edilmiştir. Küçük de olsa bir bahçesi bulunan bu yayla evlerinin bazılarının önünde çerge adında çardakları da bulunmaktadır. Alt katlarında iki odası olan bu meskenlerin alt katlarındaki odalarından birisi kiler diğeri de oturma odası olarak kullanılmaktadır. Kiler olarak kullanılan odanın bir köşesinde yerden yaklaşık 20-30 cm. yüksekliğinde beton ile yükseltilmiş ve bir perde vasıtasıyla odadan ayrılmış olan bölüm banyo olarak kullanılmaktadır. Bu yayla evlerinde tuvaletler ise genellikle meskenin dışındaki bir köşesine yapılmaktadır.

Üst katlarında iki odasının dışında öne ve arkaya doğru çıkmaların yapıldığı bu meskenlerde, günlük hayatın büyük bir kısmı "Sofa" adı verilen ön çıkmalarda geçmektedir. Üst kattaki odaların önünde ve meskenin yaylayı gören ön cephesinde bulunan bu sofaların ön kısmında düşmeyi engellemek için tahta perdeler yapılmış ve oturmak için bir köşeden diğerine uzanacak şekilde ve 50-60 cm. genişliğinde tahta sedirler konulmuştur. Bu meskenlerde sofa olarak kullanılan ön çıkmanın karşısında bulunan arka çıkma ise mutfak olarak kullanılmaktadır. İçinde ocak için ayrı bir yer ayrıldığı bu mutfaklarda ocağın her iki tarafında "Kaplık" adında tahta raflar bulunmaktadır. Yatak odası olarak kullanılan üst kattaki iki oda içerisinde ise köşeden köşeye tahta sedirler bulunmakta ve duvarlarda ev eşyalarının konduğu tahta raflar yer almaktadır (Şekil 5).

Şekil 5. Zorkun Yaylasındaki Geleneksel İki Katlı Yayla Evinin Planı

Kış mevsiminde kar yağışlarının görülmesi ve yağış miktarının yüksek olması sebebiyle Zorkun yaylasındaki meskenlerin çatıları çinko ile örtülmüştür. Çinkonun bu meskenlerde örtü malzemesi olarak kullanılmasının bir diğer sebebi de diğer malzemelere göre ucuz olmasıdır. Geçici olarak kullanıldıkları için bu meskenlerin pencerelerinde cam bulunmamaktadır. Cam yerine pencereleri örten içerden sürgülü tahta kapaklar yapılmıştır.

Zorkun yaylasında su, elektrik ve telefon gibi çağımızın ihtiyaçları meskenlere kadar götürülmüştür. Buranın su ihtiyacı "Bahrat" adı verilen bir kaynaktan karşılanmakta ve buradan depoya alınan su, depodan borular vasıtasıyla meskenlere kadar ulaştırılmaktadır. 1989'da elektriğin ve 1990'da da telefonun gelmesiyle Zorkun yaylası iyice canlanmış ve neredeyse yayladan ziyade bir tatil kasabası haline gelecek kadar büyümüştür. Elektrik, su ve telefon ihtiyaçlarının yanısıra fırın, manav, kasap, bakkal gibi ticarethaneler vasıtasıyla insanın yaşamasında gerekli olabilecek birçok ihtiyaca cevap verebilen bu yaylalarda yeterli sağlık teşkilatı ve güvenlik amacıyla bir jandarma karakolu bulunmaktadır. Bu özellikleriyle birlikte serin havası, doğal güzellikleri ve kolay ulaşılabilir olması Zorkun yaylasının rekreasyon faaliyetlerine sahne olmasına sebep olmaktadır. Öyle ki yaz mevsiminde bu yaylanın nüfusunun 40-50 bin kişiye kadar çıktığı belirtilmektedir (16).

Zorkun yaylası; sahip olduğu alt yapısı ve yaz aylarındaki nüfusu ile kullanım amacı dikkate alındığında, ülkemizin hayvancılık ekonomisine uygun olarak kullanılan yaylalarından ayrılmaktadır. Bu sebeple bir yayladan ziyade sayfiye kasabasına benzeyen Zorkun yaylası bu özelliğiyle ülkemizin de yayla turizminin yapıldığı en önemli yerlerden birisini teşkil etmektedir. Ülkemizin güneyindeki bu şekilde kullanılan yaylalara Zorkun yaylasının dışında Adana'dan "Tekir", İçel'den "Gözne" ve Tarsus'tan da "Namrun" yaylalarını örnek vermek mümkündür. Bu yaylalarda Zorkun yaylası gibi Akdeniz bölgesinin rekreasyon amaçlı kullanılan diğer yaylalarıdır.

Zorkun yaylasına çıkışta olduğu gibi inişte de örgün eğitim kurumlarının durumu dikkate alınmakta ve bu kurumların eğitim-öğretime başladıkları tarihten önce yayladan iniş başlamaktadır. Bu sebeple yayla dönüşleri okulların açılmasına ve gece soğuklarının kendisini hissettirmesine bağlı olarak eylül ayının ilk haftasında başlamakta ve eylül ayının sonuna doğru göçler tamamlanmaktadır. Çıkışta olduğu gibi inişte de motorlu ulaşım vasıtaları kullanılmaktadır.

Sonuç olarak, Zorkun yaylası yaz mevsiminde büyük bir nüfus kitlesini bünyesinde barındırmaktadır. Burası serin havası ve doğal güzelliğinin yanısıra alt yapısını tamamlamış ve düzgün bir asfalt yol ile Osmaniye şehrine bağlanmıştır. Bu durum Zorkun yaylasının özellikle yaz mevsiminde hava değişimi için kullanılan bir alan olmasına sebep olmuştur. İnsan ihtiyaçlarının büyük bir kısmına cevap verebilecek nitelikte yapılmış olan bu yaylanın kısa süreli rekreasyon faaliyetleri içinde kullanıldığı görülmektedir. Bu özellikleri dolayısıyla Zorkun yaylasının büyük bir turizm potansiyeli bulunmaktadır. Buranın turizm amaçlı değerlendirilmesinin Osmaniye'nin tanıtımında ve bu sayede bölgenin sosyo-ekonomik yapısının güçlendirilmesinde katkılarının olacağı ortadadır.

2.2. Almanpınarı Yaylası

Osmaniye'de Zorkun yaylasından sonra rekreasyon amaçlı kullanılan diğer bir yaylada Almanpınarı yaylasıdır. Zorkun yaylasının geceleri oldukça serin olması ve buranın yaz aylarında oldukça kalabalıklaşmasına bağlı olarak Osmaniye'de yaylaya çıkan halkın önemli bir kısmı da Almanpınarı yaylasını tercih etmektedir. Almanpınarı yaylası Amanos dağlarının 1100 metre yüksekliğinde yer almaktadır (Şekil 2). Bu yayla Güney (Cenup) Demiryolu Hattı'nın Osmaniye-Bahçe-Fevzipaşa-Meydan-ı Ekbez arasındaki kısmının yapımı sırasında

almıştır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde demiryolu yapımı ve işletme imtiyazı İngiliz, Alman ve Fransız şirketlerinin elinde bulunmaktaydı (17). Bu yabancı şirketler içerisinde Almanlar İstanbul'dan Konya'ya kadar döşenmiş olan demiryolunu önce Bağdat'a oradan da Basra'ya uzatmak için faaliyete geçmişler ve bu yapım çalışmaları sırasında Cenup demiryolu hattının Osmaniye ve meydan-ı Ekbez arasındaki kısmını yapmışlardır. Günümüzde de kullanılan bu hattın Bahçe'den Fevzipaşa'ya kadar olan kısmı Amanos dağları içerisine açılmış olan Ayran tüneli ile geçilmektedir. İşte Almanpınarı yaylası da adını bu demiryolu hattının yapımı sırasında almıştır. Antik çağlardan beri Amanos dağları üzerindeki yegane geçit yerlerinden olan ve yakın zamana kadarda Osmaniye ile Gaziantep arasındaki devlet karayolunun içerisinden geçtiği Almanpınarı yaylası bu özelliğinden dolayı Almanlar tarafından da kullanılmıştır. Almanlar Bahçe-Fevzipaşa arasındaki Ayran tünelini açmak için gerekli olan araç ve malzemeyi Osmaniye'den Fevzipaşa'ya ulaştırırken kullandıkları yol üzerinde bulunan ve yaylaya adını veren pınar kenarında mola verdikleri için bu yaylanın adı Almanlara izafeten Almanpınarı yaylası olarak verilmiştir. Günümüzde de halen akmakta olan bu pınar kretaseye ait formasyonlar içerisinde bulunan ve oldukça fazla su akıtan karstik bir kaynaktır.

Osmaniye şehrinden 38 km. uzaklıkta bulunan Almanpınarı yaylası, Osmaniye'nin vilayet haline getirilmesiyle bu yeni yapılanmada ilçe olan Hasanbeyli ilçe merkezinden yaklaşık 5 km. uzaklıktadır. Bu yaylaya Osmaniye'den oldukça düzgün bir asfalt yol ile ulaşılmaktadır. Günümüzde Osmaniye'yi Gaziantep'e bağlayan devlet yolu Bahçe ilçesinin merkezinden geçmektedir. Ancak 1970 li yıllara kadar Osmaniye-Gaziantep arasındaki devlet karayolu Fevzipaşa üzerinden Gaziantep'e ulaşmaktaydı. Bu karayolu üzerinde bulunan Almanpınarı yaylası önemli bir dinlenme noktasıydı. Yakın zamana kadar yolcu otobüslerinin mola verdikleri bir yer olan Almanpınarı yaylası bu özelliğini günümüzde kaybetmiştir. Ancak Osmaniye'den İslahiye'ye geçen araçların diğer karayoluna nazaran daha kısa olması dolayısıyla Almanpınarı içerisinden geçen karayolunu kullandıkları ve bu yüzden yol boyundaki bazı küçük lokantalarda mola verdikleri görülmektedir.

Zorkun yaylasında olduğu gibi serin havası ve doğal güzellikleri bulunan Almanpınarı yaylası bu özelliklerinden dolayı Osmaniye'li yaylacıların tercih ettikleri yerlerdendir. Buraya Osmaniye'den yaklaşık 50-55 dakikada ulaşılabilir. Osmaniye, Ceyhan, Düziçi ve İslahiye halkını kendisine çeken Almanpınarı yaylasına göçler, Örgün eğitim yapan okulların tatile girdiği mayıs ayının sonuyla haziran ayının ilk haftasında başlamaktadır. Göçlerde günlük yaşamada lazım olan ev eşyaları taşınmaktadır. Bu yaylanın korunması için kış aylarında da burada ikamet eden bekçiler görevlendirilmiştir. Bu sebeple bazı yaylacılar şehirdeki evlerinde kullanmadıkları beyaz eşyalarını da yaylaya çıkarmakta ve bu eşyalarını yaylada kullanmaktadır. Dolayısıyla yayla göçleri eskiye oranla günümüzde oldukça kolaylaşmıştır.

Almanpınarı yaylasının düzgün ve kısa bir karayolu ile Osmaniye şehrine bağlanması bu yaylaya göçen yaylacıların Osmaniye şehrinden buraya ulaşmasına oldukça kolaylık sağlamaktadır. Bu yaylaya ulaşım taksi, dolmuş taksi ve Hasanbeyli belediyesine ait belediye otobüsleri ile sağlanmaktadır. Bu ulaşım kolaylığı sonucunda Almanpınarı yaylası tıpkı zorkun yaylası gibi geceleri ve hafta sonları kalınan bir yer olmuştur. Gündüzlerini Osmaniye şehrindeki kurum ve ticarethanelerinde geçiren çalışan kesimin geceleri ve hafta sonları yaylada kaldıkları buna karşılık çocuk, ev kadınları ve yaşlıların bütün bir yayla döneminde yaylada buldukları görülmektedir.

Almanpınarı yaylası fırın, bakkal, kasap ve manav gibi ticarethanelerin bulunduğu bir yayladır. Burada su, elektrik ve telefon gibi hizmetler yayla meskenlerine kadar ulaştırılmıştır. Bu sebeple yaz mevsiminde buraya göçen yaylacılar temel ihtiyaçlarını şehre inmeden kolaylıkla sağlayabilmektedir. Buranın Hasanbeyli ilçe merkezine yakın olması sağlık, güvenlik ve çeşitli açılardan Zorkun yaylasından üstün olmasına sebebiyet vermektedir. Dolayısıyla Osmaniye halkının bir kısmı da bu özelliklerinden ötürü Almanpınarı yaylasını tercih etmektedir.

Yaz aylarında Almanpınarı yaylasının nüfusu 10 binin üzerine çıkmaktadır. Önlerrinde çardakları bulunan lokanta ve kahvehaneleri ile bir sayfiye kasabası gibi kullanılan bu yaylada erkeklerin büyük bir kısmı zamanlarını çardak altlarında, kadınlar ve çocuklar ise evlerin yaylaya bakan sofalarında geçirmektedir.

Almanpınarı yaylası adını aldığı pınardan kaynağını alan dere boyunca uzanmaktadır. Bu yaylada meskenlerin Almanpınarı deresinin vadisi içerisinde basamaklar halinde yükseldiği ve adeta iç içe geçerek sık bir doku oluşturduğu görülmektedir (Foto 4).

Foto 4. Almanpınarı yaylasından genel bir görünüş.

Almanpınarı yaylasındaki meskenler vadi içerisindeki yamaçların teraslanması ile düzleştirilen yerlere yapılmış ve bu teraslar üzerine konulan köşelendirilmiş taş bloklar üzerinde ahşap malzeme kullanılarak iki kat üzerine bina edilmiştir. Çatıları çinko ile örtülmüş olan bu geleneksel meskenlerin dışında, Almanpınarı yaylasında Tuğla, briket ve demir gibi modern yapı malzemeleriyle yapılmış olan meskenlerinde olduğu görülmektedir. Almanpınarı yaylasındaki yayla evlerinin fonksiyonları tıpkı Zorkun yaylasındaki yayla evlerinin fonksiyonları gibidir. Buradaki yayla evlerinde de alt katta bulunan iki odadan birisi oturma odası, diğeri de kiler olarak kullanılmaktadır. Kiler olarak kullanılan odanın bir köşesinde banyoya ayrılmıştır. Alt kattaki iki odanın arasında bulunan ve ara adı verilen kısımdan tahta bir merdiven vasıtasıyla yayla evinin üst katına çıkılmaktadır. Üst katında yatak odası olarak kullanılan iki odası ve bu odaları ayıran bir arası bulunan bu yayla evlerinde evin önüne ve arkasına doğru çıkımlarında yapıldığı görülmektedir. Bu çıkımlardan evin yaylayı gören ön kısmındaki sofa, arka kısmındaki ise mutfak olarak kullanılmaktadır.

Almanpınarı ve Zorkun yaylalarında gerek yaylacılık faaliyetleri ve gerekse de evlerin yapılış ve kullanılış fonksiyonları neredeyse birbirinin aynısıdır. Bu durum Osmaniye’de ki yaylacılık geleneğinin bölge bütününde aynı olduğunu ortaya koymaktadır.

Almanpınarı yaylasından dönüşlerde örgün eğitim kurumlarının öğretime başladığı tarihe dikkat edilmektedir. Bu sebeple yayladan şehre göçler eylül ayının başından başlayarak eylül ayının sonlarına kadar sürmektedir. Yayla dönüşlerinde de çıkışlardaki gibi motorlu ulaşım vasıtaları kullanılmaktadır.

Şonuç olarak; Almanpınarı yaylası Osmaniye’de Zorkun yaylasından sonra en fazla tercih edilen yayladır. Bu yayla Zorkun’a nazaran daha az kalabalık olması ve gece sıcaklığının Zorkun kadar düşmemesi sebebiyle Osmaniye ve civarındaki bölgeye hizmet etmektedir. Eski Gaziantep yolu üzerinde bulunması ve Hasanbeyli ilçe merkezine yakın olması dolayısıyla Zorkun yaylasından bazı üstünlükleri bulunan bu yayla, Zorkun yaylasına alternatif olmakta ve Osmaniye halkına ayrı bir tercih sunmaktadır. Bu sebeple Osmaniye’de ki bazı yaylacı ailelerin Zorkun ve Almanpınarı yaylalarına dönüşümlü olarak çıktıkları görülmektedir.

3. Sonuç

Amanos dağlarının yüksek kesimlerinde bulunan Zorkun ve Almanpınarı yaylaları serin havası bozulmamış doğal güzellikleriyle, Osmaniye halkının bir nevi yaz mevsiminde sıcaktan sığındıkları yerlerdir. Geçmişte hayvancılık ekonomisine yönelik olarak kullanılan bu yaylalar, günümüzde bölgenin sosyo-ekonomik yapısının değişmesiyle birlikte rekreatyonel faaliyetler için kullanılan yerler haline gelmiştir. Osmaniye şehrine kısa ve düzgün asfalt yollar vasıtasıyla bağlanan bu yaylalarda gıda, sağlık ve güvenlik ile ilgili oluşumlar bulunmakta ve su, elektrik ve telefon gibi hizmetlerde yayla meskenlerine kadar ulaştırılmaktadır. Osmaniye bulunduğu yer olarak Akdeniz’e oldukça yakındır. Bu duruma rağmen Osmaniye halkının deniz kültüründen yoksundur. Çünkü Osmaniye’de yüzyıllardan beri geleneksel olarak yaylacılık faaliyetleri yapılmış ve bu yüzden deniz kültürü gelişmemiştir. Dolayısıyla yaz aylarında ülkemizin batı sahillerin-

de yaygın olan deniz sayfiyeciliği hareketi yerine Osmaniye’de rekreasyonel yaylacılık faaliyetleri gelişmiştir. Bu sebeple yaz mevsiminde neredeyse bir sahil kasabası kadar büyüyen Zorkun ve Almanpınarı yaylalarının bölge halkı ve dolayısıyla bölgenin yayla turizmi açısından oldukça büyük önemi bulunmaktadır. Son yıllarda bilinçsiz bir şekilde kullanıldığı görülen bu yaylaların, Karadeniz bölgesindeki bazı yaylalarda olduğu gibi koruma altına alınarak tanıtımının yapılması ve yayla turizmine açılması gerekmektedir. Bu sayede hem buraların doğal yapısı korunacak, hem de diğer turizm faaliyetlerine alternatif olabilecek olan yayla turizmi olgusunu bölgede geliştirmeye imkanı olacaktır.

Kaynaklar

1. Yalkın, A.R., 1977, Cenupta Türkmen Oymakları-II, Kültür Bakanlığı Yay.No.256, Ankara, s.330-410.
2. Cevdet Paşa., 1963, Tezakir. Yayınlayan C.Baysun, Türk Tarih Kurumu Yay. No.11, Ankara, s.127.
3. Karaboran, H., 1995, Osmaniye’nin Kuruluş ve Gelişmesi. Tarih İçinde Bütün Yönleriyle Osmaniye I. Sempozyumu, Çukurova Üniv. Basımevi, Adana, s.624
4. Yalkın, A.R., 1977, a.g.e. s.344-394.
5. Karaboran, a.g.e., s.614.
6. Dinçer, A.N., 1991, Zorkun, Teknik Ofset, Adana, s.3.
7. Karaboran, a.g.e., s.634-635.
8. Cevdet Paşa., a.g.e., s.107.
9. Karaboran, a.g.e., s.644.
10. Cevdet Paşa., a.g.e., s.136-137.
11. Dinçer, a.g.e., s.8.
12. Dönmez, Y., 1979, Umumi Klimatoloji ve İklim Çalışmaları. İst. Üniv. Coğrafya Enst. Yay. No. 102, İstanbul, s.16.
13. Dinçer, a.g.e., s.7.
14. İbret, B.Ü., 1994, Osmaniye’de Nüfus ve Yerleşme. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler. Enst. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, s.83.
15. Dinçer, a.g.e., s.6.
16. Dinçer, a.g.e., s.5.
17. Doğanay, H., 1995, Türkiye Ekonomik Coğrafyası. Öz Eğitim Yay.No.6.İst. s.473.